

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10 } చెన్నపట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 25-వ తేది శుక్రవారము } No. 149
సంపుటము ౧౦ } రుథిరోద్ధారి నామసంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ చవితి ర. } సంచిక ౧౪౯

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

"MAHATMA GANDHI"

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924
గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-8 నెల 0-4-0.

వి. పి. నెల 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

గుండు మోహన

ల. వంకపుత్త

పట్టెలదైవండు

నవనాగరిపు గాజులకు ప్రసిద్ధిచెందిన గృహము (1)

గాజులలో అన్నిరకములు పలుకొలదిలో కలపబడినవి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నుండి యున్నవి. హాజరులో లేనివి క్యాలెండరులో కలపబడినవి యిచ్చెదము.

ఈరకము గాజులు 2 1/2 సూతము వెండిలకు 6 సూతముల కంటకు నీలము. చేపారములో 4 నూతం 1 కి నూతం రూ॥ 10/-

నవరముబుగారకు సీమవెండికి పూచీ యిక్కలదును.

ఉమ్మడి రామయ్యకెట్టి గురుసామికెట్టి కంపెనీ, నగలనర్తకులు, 25 చైవాబాదు రోడ్డు, నందగాను.

కేరళ సబ్బులను కొనుడు

ఏల?

"మూడు కారణములుగలవు"

1. ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లేవండరు, బ్రౌన్ విండునర్, కోల్ కారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.

సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి సబ్బులను కొనకుడు.

(2) ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—

Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

SOLE AGENTS,
Messrs, ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.

Messrs, D. V. NAIK BROS,
Calicut.

For Madras and Chingleput

For Malabar, S. Kanara, Salem, Trichinopoly, Cochin, Travancore, Bangalore, Mysore Coimbatore and the Niligiris.

AVOID CHEAP IMITATIONS.

సంజీవన కల్పము

ఉష్ణధిక్యముచే గలుగు జ్వరములు, తాపము, దాహము, అల్స, కీళ్లనొప్పులు, దగ్గు, ఉబ్బసము, కూలము, రక్తవైకల్యము, మొదలగు అనేకవ్యాధులకు కంటివిర్రవీడి.

5 కులముల పాడర్ సీసా రు	1-4-0
2 కులముల సీసా రు 0-10-0. 1 రు॥	0-5-0
శుభవిశేషముగ్రామ సీసా	0-4-0
దంతమార్గము: పండ్లుతోముటకు దబ్బి	0-2-0
తామరలెలము: తామర తీటకు దబ్బి	0-5-0
అజీర్ణము యువుయ్యకము విడ్డూకు సీసా	0-4-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాట్టాగు ఉచితము

వి. జి. వి. అంతుకంపెనీ, ఆయుర్వేదసమూహం పెరిదవీ, నిల్లూరులల్లా.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

19-1-24 శనివారము నుండి 25-1-24 తేది శుక్రవారము వరకు ప్రత్యేకముగా కందు ప్రదర్శనములు

సా. శుక్రవారము 8-11 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు

శని, ఆదివారముల సభ్యాహ్నములందు 3-15 గంటలకు

యునైటెడ్ స్టేజిక్ మినిస్టర్ సినిమా

"రేడియోకింగు"

2-6 భాగము

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును

V. P. M.

ప్రశస్తమైన వేరుశనగనూనె

శాముగు గ్యాసును దబ్బులలో పట్టుబడి చేసి నేరే శుభ్రతవైకల్యము లేకలేనంత అచ్చటికి అమిచన వువును. విజయనగరప్రెస్ అందు మిల్క్ కంపెనీ లిమిటెడ్

శుభ్రముగా చేయుట:—

మిసర్సు గార్డెని శ్రీ వాప్ అంతుకంపెనీ విజయనగరం.

బంగారు వెండి వగైరా
ఏలం నోటీసు

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానము
అలో 1923 వ సం॥ నవంబరు నెల మొదలు
1923 వ సం॥ డిసెంబరు నెల వరకు వచ్చిన బంగారు
వగయిరావస్తువులు యిదిగవ కనువరిచినవాటిని
1924 వ సం॥ జనవరి నెల 28 వ తేది సోమవారం
వరకు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవ
స్థానం ఖజానా వద్ద ఆదినమున్ను తరువాత యేలం
పూర్తి అయ్యేవఁకు ప్రతిదినము అదేవేళకు
ప్రారంభించి వేలం వేయబడును. యేలంలో నవాలు
చేయకొరునారు దేవస్థానం కచ్చేలో హుండుగా
రూ॥ 100-0-0 యేలు ధరావత్తుట్టి యేలంలో
నవాలు చేయవలసినది.

యేలములో నవాలు ఖాయపరచబడిన
విషయమును గురించి శ్రీవిచారణ కర్తలువారి నుం
జూరు పుత్తరపు సాదరైన తేది లాగాయతు 30
దినములలోకల నవాలు మొత్తమును చెల్లించి
వాట్లను పుచ్చుకొవలయును అట్లు వాయిదాలోకల
తీసుకొననియడల వాయిదామీరిన తేది లాగాయతు
30 దినములవరకు స॥ లాట్లను, అమావత్తులోపుం
చడమగును. అట్టి రోజులకు దినం 1 కి లాటు 1-కి
రూ॥ 2 యేలు రెండు రూపాయలు జరిమానా చెల్లిం
చి లాట్లు పుచ్చుకొవలయును. అందుకు తప్పిన
యెడల స॥ లాట్లను మరుయేలం వేయించి అందు
చే దేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమక్రమ కారం
అసల్ నవాలు వారువద్దనుంచి వసూలుచేయ
బడును.

- (1) బంగారు దఫా 1-కి 80 కులములవరకు రు 578
- (2) బంగారు వాణ్యములు లాటుగా రకములు 8
- (3) వెండి దఫాకు 1000 కులములవరకు రు 8700
- (4) వెండి వాణ్యములు లాటుగా రకములు 3
- (5) హాల్మిపాపాలు రూ॥ 2822
- (6) తే॥ ద్రుదూపాలు ధపాకు 1000 కులముల రూ॥ 1428
- (7) తే॥ ద్రుదూపాలు కలలాటుగా రూ॥ 248
- (8) తాంబూలు కలలాటుగా రూ॥ 825
- (9) కాగితవైరా పాకెటలు వకలాటుగా రూ॥ 110
- (10) వస్త్రములు వస్త్రములు
- (11) కర్పూరమువగైరా జిరికి కల్లరసామాము

దేవస్థానం అధికారి
C. DORASWAMIYA
Dewan Peishkar.
17/1/24

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వాడలి న

మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

దిటినివాడుటచే జరుగును, అంశము, ఆరోగ్యము మొ
దలగునవి కృత్రిమము, అన్నిరకముల వ్యాధులకు ఎట్టి స్థితిలో
నైనను మంచిదనిన నియము 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధృ 1
త్రిశ్యుద్విధ్య కావలసినవారు ప్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
27 వైశాలవారుకోడూ, మద్రాసు.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-8-0 వి. పి. నవా 0-11-0
ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల,
గోమేను పుండ్లు మొదలగునవి మూనును. దీనివలన
వెంట్రెకలకు హానిగలుగక చక్కలగు తెరుగు గలను

కుప్పకు తెలము

డబ్బీ 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. నవా 0 13-0
ఈ తెలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు,
కుప్పకు రావలయుటకు ఉపయోగించును.
అమ్మకావలసినము డిపో, మద్రాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర దేశ
హిందీభాషాసమావేశము

ఈ నెల 28వ తేది శ్రీయత శతధర్మ కౌండ మొదలు
పుంజ్యపంతులగారి అధ్యక్షత క్రింద హిందీభాషాసమావేశము
యంత్రవారముయొక్కయు, సమావేశము జరిగినది. సమావేశము
వరుసలో భాషాసమావేశమునకు సంబంధించిన విషయములపై
చారణ ఆంధ్రాప్రదేశ్ భాషాసమావేశమునకు సంబంధించిన
తే॥ ప్రత్యేకముగ జరుగవలయునామన దానిపై కొంతకాల
జరుపబడినప్పటి ప్రత్యేకముగానే జరుగవలసినది నిర్ణయం
బడినది. తరువరి యా క్రింది తీర్మానము లామోదించబడినవి:-

1. ఆంధ్రరాష్ట్రము హిందీప్రచార సమితియొక్క ప్రత్యేక
కార్యముగా నుండవలయునామన ఆంధ్రరాష్ట్ర భాషాసమావేశము
నకు కాలిగా నుండవలయునామన.

2. ప్రస్తుతము దానికార్యములను జెనవాదానామన
లయును.

3. మైసూరునామి క్రిందివారధి కార్యముగా నెన్ను
కొనబడి.

1. అధ్యక్షులు:- శ్రీయత శతధర్మ కౌండ సాగ్యకార
పుంజ్యపంతులగారు.

2. కార్యదర్శులు:- 1. హృషీకేశ్వరగారు, 2. మో
టూరి సత్యకామరాజుగారు.

యాక్రిందివారు స్థాయిసంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడి:-
కూర్మకృష్ణ:- 1. చెరుకూడ మోటూరిసింహరా
య 2. దిగ్విరాల రాఘవచంద్ర ఛాదగారు.

కృష్ణమూర్తి:- 1. అయ్యకేతు కార్యకర్తగారు, 2
అయ్యకేతు కేతుల గుర్జుర రామకృష్ణగారు.

గోదావరి:- 1. లక్ష్మీరాజు గుర్జురగారు, 2. దిన
దాస సత్యకామరాజుగారు.

కృష్ణ గోదావరి:- 1. మండు కారాజుగారు, 2
కలకండి సోమయాజుగారు.

విశాఖపట్నం:- 1. మోతేజ్జి రామచంద్రకృష్ణగారు, 2
తెలివేర రామకేశవరావుగారు.

గంగా:- 1. ఉన్నక రామలింగంపంతులుగారు, 2
జల్లూరి కృష్ణమూర్తి కంఠులుగారు.

గుంటూరు:- 1. జెల్లంకొండ రాఘవరావుగారు, 2
అంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య చాడగారు.

తెలంగాణ:- 1. జెల్లూరి మహారాజగారు, 2. తెలంగాణ
కామరాజుగారు.

మద్రాసు:- 1. గద్దె కంకయ్య నాయుడుగారు, 2
వేమకర్త రామరాజుగారు.

చిత్రావతి:- 1. జెల్లూరి వీరస్వామయ్యగారు, 2
జి. జి. కంకయ్యగారు.

ఉత్తర ఆంధ్రప్రదేశ్:- 1. సంగి కంకయ్యగారు, 2
కల్లూరి శ్రీనివాసరాజుగారు.

దక్షిణ ఆంధ్రప్రదేశ్:- 1. కల్లూరి మహారాజుగారు, 2
గుంటూరుగారు.

కడప:- 1. ప్రతాపగిరి రామరాజుగారు, 2. కేతు
మోటూరిగారు.

కర్నూలు:- 1. బి. కారాజుగారు, 2. గాడి
పల్లె వారిశ్రోత్తరరావుగారు.

తీర్మానములు

1. స్థాయిసంఘ సమావేశమునకు సభ్యుల కనిష్ఠసంఖ్య
“అయిదు” గా నుండవలయును.

2. కావలసిన నియమముల నేర్పరచి రాగల సాధారణ
సంఘసమావేశమున నివేదించుటకు కార్యదర్శులకు అధికారి
యైనవారి. (ప్రత్యేకతీర్మానం.)

మద్రాసు అందుసదరన్ మరాటా
రైల్వేకంవెసి, లిమిటెడ్

(ఇన్ కార్పొరేటెడ్ యిన్ ఇండియా)

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు రద్దు
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 నుండి మొ. యం. యం.
యం. రైల్వే ఇంజనీరింగు మెయిలులో కింది ప్రయోజన
వార్జీలు మొత్తం 1 కి రు 0-0-0 నుండి రు 0-5-0 కి తగ్గించబడును.

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు రద్దు
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 నుండి మొ. యం. యం.
యం. రైల్వే ఇంజనీరింగు మెయిలులో కింది ప్రయోజన
వార్జీలు మొత్తం 1 కి రు 0-0-0 నుండి రు 0-5-0 కి తగ్గించబడును.

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు రద్దు
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 నుండి మొ. యం. యం.
యం. రైల్వే ఇంజనీరింగు మెయిలులో కింది ప్రయోజన
వార్జీలు మొత్తం 1 కి రు 0-0-0 నుండి రు 0-5-0 కి తగ్గించబడును.

ప్రకటన

ఇంటర్మీడియట్ క్లాసు మెయిలులో చార్జీలు రద్దు
1924 సం॥ మార్చి నెల 1 నుండి మొ. యం. యం.
యం. రైల్వే ఇంజనీరింగు మెయిలులో కింది ప్రయోజన
వార్జీలు మొత్తం 1 కి రు 0-0-0 నుండి రు 0-5-0 కి తగ్గించబడును.

అనంతపురం జిల్లాలో యేలము

ఈనంద్యూర మాదివెండియు వారివరకు వర్తించు గురియ
లేదు. వర్తించునది తేవర్తము జనలకు గలగుపాట్లు వర్తనా
తీరము గదా?

సాధారణముగ అనంతపురం జిల్లాలో యేలమునలన,
నికొను జెందుయినములు వినివారి మానము కలిగి నీరుగాక
మానము. ఇక గన్నులారకీయించి, వెల్లెండునది వేరేవేర్వ
వర్తనలేదు.

అంత్ర హెచ్చులది సామగ్రిగలనూడ హెచ్చున
గదా! ద్రవ్యములవారై రేరి ఎంతవెల హెచ్చినను, రేక్
వేరక నోక మాపాయి విలువలవానిని, రెండు రూపములై
నను వెట్టి కొనుగడుగదా!

పాపము దరిదులేమి చేయవలదు. వారికి ద్రవ్యమెచ్చుట
నుండివచ్చును. ఒకవేళ వారిపనిచేసియైన దీనిచెదవచ్చు, వ
క్రిందివంటలు తేవర్తము, వారిపని రెచ్చుటనుండివచ్చునా?
వర్తము లేక భూమిలోనేదీన మెంతవల, యెడత ఎండి
నాకేదీనది, ఇప్పుడు జిల్లామొదలను వీరిజనులు కట్టుబట్
తగిన వస్త్రములలేక, తీర్లకస్త్రముల ధరించి, వారిమానముల
గాపాడుకొనుచున్నాడు. వీర లాఠిపూటకుడిచిన మరియొక
పూట వాహరములే కడుపులు గాల్చుకొనబట్టి వేరలో
నున్నార.

కొందరు లేకు లేకులేకు భుజింపక, తరు దిద్దల,
గుడిసంగలో కొందరు జెట్టివారియొక్క తలవ్యాధి వీర్చును,
వాధ నొందుచున్నాడు.

అనంతపురం జిల్లాలో గుడికెను నీటికొనెను, ప్రాణ
ముల పోషించుకొందమని నీటిసాఖ్యమంతకులేక, వాటి
కై వావాహింసల నొందుచున్నాడు.

ఇక నోకలేని కుప్పలది చెప్పవలసిగాదు. ఎచ్చట
జూచినను కచ్చిడ్డి యిటుమిలేనియు లేక భూములన్నియు
వీర్లుపడి యున్నది.

గొప్పగొప్ప భూస్వాములూడ కను కుప్పలను తేవ
కాక, నుమాన, నుకది యేలది రూపములకయివేయగల
కుప్పలు, పది, వందల రూపాయలకయివేయగల
కుప్పలు, ఇక గొంతకాలమునకు యెట్టిదన్నీరి పట్టునో చెప్పవలసిగా
దు. ఈ కుప్పలన్నియు వెన్నెల గొంతున కలవకుడు?
కుడగన్నీయు కిరి ప్యావయ్యలై కటికలపాటుగానమావపు.
ఎచ్చిడ్డి యా పని సంభవించునది కలవకేల? చాలవట్టునకు
కుప్పలన్నియు కటికవారే గొనబడి వారి (కుర్రకృపానులకు
బలియగుచున్నది. సోదకులార! ఇట్టి సమాంకరాని దిను
ర్యములకూడా మన మేమిచేయవలెను.

ఈ జిల్లాలో హిందూత్వం, వెనుకొండ, మదకేర
యను తాలూకాలకు నేక స్వంతముగ జెల్లి, యందలి దురంత
ముల గనులారకూడా వారివారిది.

అది కట్టముల పాలగుచుండు జనలను మన ప్రభుత్వ
మువారు క్రిందరీతము, కనుకటాచిరుగుముల వా తీరల
క్రిందరీతముల మానము కనీంచి యూరకుండుట కనువో
త్యముగానున్నది. అట్లుండి వారి గతియేమి, రాజ్యమునందు
కట్టముల వారి, జనులకు సాఖ్యముచేసుచున్నారేకదా యేరిక
వారి ముఖ్యకర్తగారు.

ఇప్పుడు మైసూరు కుండక క్రమము, యెన్న హెచ్చున
తొలగా యిచ్చునందగా, ప్రభుత్వమువారు యింకను యి
ప్పుడు భూములపై విధించియొందు వస్తులు కాలక, మురము
కీ నీటికొనెంట్లు అయినవారివలన మన నూటికి యిరువదియై
దు రూపాయల చొప్పున హెచ్చించలేనియు ఆరోపించుట,
యాదో కనువోద్యముగానున్నది. ఈ జనలనిల యనంతపురము
నుండి ప్రభుత్వముగారు భూమిలన్ని కనుమానేకు ప్రతిష్ఠిం
చుచున్నార.

అంత్ర సంభవించుచేత రైతులు తన్ను రెచ్చుటనుండి
తేగలమరి యిచ్చుటనుండియే భయపడుచున్నార, ఇంతకుముందు
తేవర్తలేక కానినో మొదలకేమి, అన రైతులెవరైతేమి, ప్రజలకు
అనివిధములైన సాకర్యము లొసరించెదమని చెప్పి, ప్రజలను
బుజ్జించి వోట్లు తీసికొనిన మనానీయు లెప్పుడేమి చేయుచు
న్నారో తెలియవచ్చుది!

ఇకనుండునైన యాలపుడుకేరక, ప్రభుత్వమువారు
తీరలను ఈయదుములనుండి వోలెగెయప్రతిష్ఠము చేయుచు
రని ప్రార్థించుచున్నాను.

(ప్రొద్దుటూరు పురవాసి.)

సేనా 1-కే రూ. 1-0-0 వి. పి. భూమి రూ 1-6.

పరియంబులై బరి

క. మార్కండేయశర్మగారు మదరాసు

(1) మదరాసునుండి ఈ ప్రస్తావన ప్రచురించినది. మదరాసునుండి...

ఈ ప్రస్తావనయందు సంస్కృత, అంధ్ర, ద్రవిడ, కర్ణాటక, మళయాళ, కన్నడ, తమిళ, సంబంధించిన ప్రాచీనములను ముద్రాపించుటకు గలవు...

మదరాసు (ప్రాచీన) ప్రాంతములనుండి లభించినవి. వాని దీర్ఘిపుత్రులు కలగలగు...

ఈ ప్రస్తావనలోని "అంధ్ర" అనునది ప్రాచీన చరిత్రను వివరించుచున్నది...

నాగేంద్రనాథునికి బెయిలుపై విమదల కలె, 28 జనవరి: అంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము...

భాయిపెరు పోరాటము

అధికారుల ప్రకటనము లాహోరు, జనవరి 28: భాయిపెరు యందు ప్రభుత్వాధికారుల...

ట్యూటి కారిన్ స్టేగు జనవరి 28: ఎలకలు అన్నిచోట్ల వదులున్నవి. అందు...

ఒకవిద్యార్థిని తెలివినవృద్ధుల కొట్టుట లాహోరు, జనవరి 28: దయాపూరిత అ. స్టాన్లీ ఒక కా...

మద్యపానమును దిగించుట పిల్లలకు, 28 జనవరి: అన్నామల కాంగ్రెసు పక్షము...

(స్వకీయవిలేజురీ)

మ-రా-శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వైవాచిక
విషయము నిజముచేప్పిరి, ఏమందుచేసిన భక్తుడే తమకు
భక్తాబోధకుల స్థాపించుట, కాబట్టియు పనిచేయుచుంటి
క్తుడే ఈసామెతను తెచ్చెదను, అని జరుగఁ గ్రూర్చును
ఎరికాచలమునో అచనా వేయుట దుస్సాధ్యము.
మరుదులకులతో శ్రద్ధిని, శంకులకులతో ను అభి
ద్రవ్య నేము పరమ్యును. ఈ ఏమలకులతో సంభవించు
ఇమవిభిన్నములకు తమరచే ముంపవచ్చును. మనదే

కామ్యు, 24 జనవరి:—అడిమనల్ జిల్లా ఉడిగారి
కొత్త నేను భావోచే మును గలిగించు ఒక సేరము విచా
రింపబడినది. 26 సంవత్సరములు గల పార్వతి యనునామె, శ్రీ
మక్రతేదియను రీతి సంకల్పినియును గల తన భర్తను తిప్పివేయు
నని బంజూరి వానినామమున పంపెను. తీర్పు 26 వ తేదీన
చిట్టుపడును. (జ. పం.)

హిందూ మూలిక వైద్యసానము, రాజమృషి.

9. విశ్వవ్యాప్త ప్రయోజనము ముగియుటకును ప్రపంచసంఘమునకు తమకును జనులను సమర్థులతో నిర్వహించుటకు
 10. ప్రేమపథము. కాదు నిర్వహించుటకును విధి చేయవలెను.

అట్లు పంపియ్యవలె 20-1-1928 తేదీ గావించబడిన తీర్మానము ప్రకారము ఆఫీసు ముఖ్య విభాగము కార్యదర్శికి కనూలు జేయవలసివచ్చును. ఈనెత్తురము కనూళ్ల జిల్లా జేయవలసివడియు జిల్లా కాలిగెను కారునిర్ణయించి తరతు సేవ్యమగునూళ్ల సొసర్వతాను. గామసభ్యుల సేవపు నకలులు గలవాడు గూడ వానిని 81-1-24 తేదీలోగా జిల్లా కాలిగెను సంఘమునకు పంపవలెను.

(రెవెన్యూ)

లేబరుపక్షపు వైఖరి

లేబరుపక్ష మంత్రివర్గమును గంచి, ప్రతి కక్షయు సయితము సంక్లిప్తి జెందుచున్నార. ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువు లేబరుమంత్రులలో నెలల జేరిన ఆశ్చర్య వదనివానిలేరు. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువుగారు తమ కథను తెలియబరచి పక్షము దినములక్రిందట, మంత్రివదవిని స్వీరింప వలయునని వీరిని కోరిరట. ఇరువది సంవత్సరముల వై కలమునుండియు తాను రాజకీయవ్యవహారములలో పాల్గొనుటలేదనియు, మాక్స్ నాల్డుగారిని తాము ఇరువది సంవత్సరములక్రిందట నెక్కూరూ మాత్రము కలిసి కొంటిమనియు, ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువుగారు డెలుపుచున్నార. అందుచే వీరికి సయితము, లేబరుపక్షమువారి కోర్కె ఆశ్చర్యము గలిగించెను. ఆయినను మంత్రివదవిని వలదను వారెవరుందుక? లేబరుపక్షపు భావి విధాన మేమని ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువు ప్రశ్నించి కనుగొనినవిమృత, దానియందు విరుద్ధ మేమియులేదని వీరికి దోచెనట. ఇందునుబట్టి ఒక్కసంగతి స్పష్టమగుచున్నది. ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువువంటి ప్రాచీన సాంప్రదాయ ప్రియనికీగూడ సరిబోయెడి మార్గమున మాక్స్ నాల్డుగారు నడువదలచిరి. ఇండియా లో నున్న పుడు ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువుగా రెలుల మెలిగిరో, వారిభావము తెవ్వయో, ఎల్లరకు దెలిసియే యున్నది. పంజాబు గంగదగోళము జరుగుచున్నపుడు వీరెలుల ప్రవర్తించిరో డెలుప వసవరములేదు.

ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువు అనతికాలములో మారిపోయెనా? కక సర్వోత్తమ ఆంగీకరించినంత మాత్రమున ఇతిదు మహాచారభావ సమన్విత డయ్యెనా? ఎవరును లేనటుల, ఛేలమున్నెత్తు ప్రభువును వెదకి తెచ్చుటకు మాక్స్ నాల్డుగా రేల బూనుకొనె? ఉభయల జీవితకాలములో ఒకరి నెకరు ఒక్కనూరు మాత్రము కలిసికొనిరట. ఇట్టిస్థితిలో ఉభయల కలయక ఎంతకాలము నిలుచునో చూడవలయును. కన్నర్యేటిపు, లిబరలు పక్షములవారిని గూడ మంత్రివర్గములోనికి జేర్చుకొనుటచే, మాక్స్ నాల్డుగారు అందరిను తృప్తిపరుప నెంచిరేమోగాని, సామ్రాజ్యము నెదుర్కొనుచున్న కఠిన సమస్యలను పరిష్కరించుటకు మాత్ర మీ మంత్రివర్గము బనికరాదనుట నిశ్చయము. రామ్మే మక్స్ నాల్డుగారికి మితవాదులకక్షమున అభినందనముల డెలుపుచు, ప్రస్తుతస్థితిని విచారించి సత్వరస్వపరిపాలన ప్రదానమునకు తోడ్పడుటకు రాయల్ కమిషనును త్వరితగతిన బంపవలయునని, సర్ సప్రూగారు తంతి వార్తా గ్రంథి. లేబరుపక్షమువారిపై మితవాదులకు గల యాశ మిక్కుటము. కాని కలనల్ వెడ్జిపుడు గానిగాని బెకన్సుగారిని గాని ఇండియా మంత్రి నియమింపకుండుటబట్టి, మితవాదుల ఆకలక్షియాస లయ్యెనని గ్రహింపవచ్చును.

వెడ్జిపుడుగారిని ఇండియామంత్రిగ నియమింపకుండుటకు, కారణము గలదని, బెంగాలీ పత్రికకు దెలియుచున్నది. హిందూదేశమునకు లేనిపోనియాశల గలుగజేయుట కిష్టములేక, మాక్స్ నాల్డుగారు వెడ్జిపుడుగారికి బదులు సర్ సిడ్నీ ఆలివరుగారిని నియమించిరట. ఇదిమేలే. వలసన వ్యర్థపు టాశల గలిగించి ఆకాశంగము గలిగించుటకన్న, మొదలే నిజమును తెలియజెప్పటమేలు. మాక్స్ నాల్డుగారి సంగతులకాభిప్రాయ ప్రకటనమును, ఇండియామంత్రి నియామకమును, మితవాదుల యాహల నెల్ల బోర్డోల గలవు. ఆంగ్లోహైదవ పత్రిక యగు "అడ్వకేటు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక, ఒక విధముగ సంతసించుచున్నది. లేబరుప్రభుత్వమువారి కాలములో విశేషభాగము పనిలేనివారి సమస్యతోను, నష్టపరిహార సమస్యతోను సరిపోవుననియు, హిందూదేశము నందు విప్లవకరమగు మార్పు గలుగుట కవకాశము లేదనియు, యావత్రిక సూచించుచున్నది. గుండెదిగులు గలుగజేయని మంత్రులను నియమించి, రామ్మేమాక్స్ నాల్డుగారు ఆంగ్లోహైదవ పత్రికలను సంతసమున ముంప గలిగిరి. లేబరు మంత్రివర్గపు ప్రథమ సమావేశము మొన్నటిదినము జరిగెను. పనిలేనివారి సమస్యగూర్చియు, యూరపు వ్యవహారములగూర్చియు నూతన మంత్రివర్గమువారాలో చించిరనియు, వీరిని పరిష్కరించుటకే వీరు తమ శక్తినింపి వినియోగించెదరనియు దెలియుచున్నది. భారతీయసమస్య వీరికంత ముఖ్యమయినదిగ దోచి యుండదు. దానిని వెంటనే పరిష్కరింపవలసిన యగత్యము వీరికి గనపించి యుండదు.

భారతీయ సమస్యను లేబరుపక్షమువారు పరిష్కరింపక తప్పదని, వారికి గోచరించునటుల జేయును. ఇట్టిపని ప్రార్థనల మూలమునను విన్నపముల మూలమునను జరుగునదిగాదు. భారతీయులులేమ విధ్యుక్తధర్మమును నిర్వహించుటచేతనే, లేబరుపక్షమునకు చురుకుబుట్టును. లేనియెడల ఏపక్షమువారధికారముననున్నను, హిందూదేశము గూర్చి ఉపేక్ష వహించుచుండును. అధికారము లేనపుడు వీరు దెలిపెడి సానుభూతి, అధికారము చే జిక్కినవిమృత గాలి కెగిరిపోవును. లేబరుపక్షము వారు సయితము ఓరిమిని, నిగ్రహమును, మితత్వమును బోధించుచుండురు. అందచే తమ ధర్మమును తడకదీక్షతో నిర్వహించుటల్ల భారతీయులే మాత్రమును వెను దగ్గగూడదు. లేనిపోని యాశలకు లోనుగాగూడదు. డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక దెలిపినటుల, బ్రిటీషు లేబరుపక్ష చారిత్రమునందెల్ల, అతి కఠినమై ఉపద్రవకరమగు స్థితి యిప్పుడే ప్రారంభమయినది. వెనుకగూర్చుని కరులను విమర్శించుట సులభమే. లేబరుపక్షమువారు తమ యుద్దేశములను సఫలపరచి తమ యాధిక్యమును నిలువజెట్టుకొనవలసిన తక్షణ మాసన్నమయినది. వీరిపై ప్రచండభాధ్యత నిలిచియున్నది. వెడ్జిపుడుగారు నుడివికలుల హిందూదేశమే వీరికి కఠినపరీక్ష నొసగును. ఈపరీక్షలో జయమొందవలెననిన, లేబరు పక్షమువారు రాజకీయనిర్బంధితుల సందరను ముదుగ వదలివేయవలయును నిర్బంధ కాననములను తొలగింపవలయును. స్వరాజ్య స్వాతింత్ర్యమును ప్రజలకు ప్రసాదించవలయును. నూతన యుగారంభమున కిది యవసరము. లేబరు ప్రభుత్వ మీ విషయమై వెనుదగ్గచో, తనకేరిని కోల్పోవును. భారతీయులు దృఢనిశ్చయై పాటుబడుచో మాత్రము లేబరుపక్షముగాని మరియే పక్షముగాని, వారి ఈప్రతిభానిధిని నిరోధింపజాలదు.

గ్రామోద్ధరణము

రవీంద్రుని విశ్వభారతికి సంబంధించిన ఎలమోకర్సు అను యూరపియను ప్రముఖుడు గ్రామపునర్నిర్మాణముగూర్చి కలకత్తాలో చక్కని ప్రసంగము గావించిరి. సభాధ్యక్షుల వహించిన ఆచార్య కవుల్ల చంద్రరాయగారును, ఎలమోకర్సుగారును యీవిషయమై విద్యాధికులకుగల బాధ్యతను తేటబరచిరి. బెంగాలుదేశపు గ్రామము లెటుల క్షీణించుచున్నవో దెలిపి, దీనిని నివారించు మార్గమును ఉపన్యాసకుడు దెలిపెను. పల్లెలను పట్టణములుగ మార్చుపద్ధతి నితడు నిరసించెను. రవీంద్రుని యాదేశము ననుసరించి, ఉపన్యాసకుడు గ్రామోద్ధరణ శాఖను నిర్వహింపనంగీకరించి కృతకృత్యుడయ్యెను. ఇటులనే నాయకు లందరును గ్రామపరిస్థితులను స్వయముగ తిలకించి పాటుబడు కొలనియు, గ్రామములు జీవకళతో బ్రకాశించు ననుటకు సందియములేదు. గ్రామోద్ధరణ మిపు డవసర మగుచున్నది. గ్రామములు నానాటికి క్షీణించుటచే జాతీయజీవితము కృశించిబోవుచున్నది. హిందూదేశమునకు గ్రామము బునాదియగుటచే, దాని బలపరుపవలసిన యవసరము గలదు. మహాత్ముని సందేశము గ్రామోద్ధరణకు తోడ్పడ గలదు. నిర్మాణకార్యక్రమము గ్రామములలో జయప్రదముగ జరుగునటుల జూడవలయును. దాని విలువను గ్రామప్రజలు గుర్తించినంత స్పష్టముగ, కట్టణవాసులు గ్రహింక జాలరు. అందు ముఖ్యముగ కద్దరును నిర్మించుటకు, గ్రామములు మిక్కిలి తోడ్పడగలవు. స్త్రీలు, పురుషులు, వృద్ధులు, బాలురు గూడ యిందుకొరకు పాటుబడ గలరు. గ్రామకాంగ్రెసు సంఘములు చురుకుగ పనిజేయునెడల, నిర్మాణకార్యక్రమము అతిశీఘ్రముగ కొనసాగగలదు. స్వరాజ్యము గ్రామములందు ప్రత్యక్షమగుట కవకాశ మొలేని గలదు. గ్రామసంఘములు లేనిచోటుల వానిని నెలకొల్పుటకును, ఉన్నచోటుల వానిని పునరుద్ధరించుటకును, వెంటనే ప్రయత్నములు జరుగవలయును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు కొరిన సభ్యులను కాంగ్రెసుసంఘములలో జేర్చుకలెను. ప్రజలు స్వరాజ్యార్హతను ప్రదర్శించుచో, స్వరాజ్యనిధి వెంటనే గలుగుటకునుకూలపరిస్థితులేర్పడియున్నవి. భారతీయులీ యమూల్యావకాశమును వదలకుండురుగాక!

మద్రాసు కార్పరేషను

మద్రాసు కార్పరేషనువారి 1922-23 సంవత్సరపు నివేదికనుగూర్చి వెనుక వ్రాసియుంటిమి. దీనిపై ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయముల నిపుడు ప్రకటించిరి. మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో 100-కి 71 మంది పాల్గొనిరి. స్త్రీలు 100-కి 60 మంది మంతున పాల్గొనిరి. రోడ్లపై వ్యయము హెచ్చినది. 17 మెళ్లు పొడవున తాగుభోజనశోడ్లు గలవు. ట్రాంవే సౌకర్యములను ఇతరప్రదేశములలో గూడ వ్యాపింపజేయుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. హట్టను విల్లింగుడను వంతెనలు విస్తరింపజేయబడినవి. 1924-వ సంవత్సరము మార్చి నెలాఖరు లో పుగ చెన్ననగరమందంతటను విద్యుద్దీపములు వెలిగింపబడునని, యూహిక భావించుచున్నది. ఆరోగ్యపరిస్థితులుమాత్రము హీనముగనున్నవి. అంతకు పూర్వపు వత్సరమున మరణములు వేయింటికి 88 గలవు. 1922-23 సంవత్సరమున 100 కి 42 వంతుననుండెను. అంటు వ్యాధులవలన గలిగిన మరణముల సంఖ్యయు హెచ్చెను. అప్పిస్టెంటు హెల్తు అఫీసరులలో నొక్కరిని తగిన యోగ్యతలు లేవని ప్రభుత్వము

వారు దెలుపుచున్నారు. వన్నుల వసూలు చాల లోపముగనున్నదని, వీరి యుద్దేశ్యము. 41 సభలు జరిగెను. వీనిలో 20 సభలు నిలిపివేయబడిన సభ లే. నిర్ణీత సంఖ్య రానందుచే నివి నిలిపివేయబడె నో, లేక పని ముగియక నిలిపివేయబడెనో తెలియదు. సెప్టెంబరులో జేరవలసిన కార్పరేషనురిపోర్టు నవంబరులో చేరెనట. కొలదికాలము క్రిందటివరకు ను, కార్పరేషను అధ్యక్షులగునుండి పాలుబడిన సర్ పి. త్యాగరాయచెట్టిగారి సేవను, ప్రభుత్వమువారు మిగుల ప్రశంసించిరి. మద్రాసు కార్పరేషనుకును, తద్వారా చెన్ననగరమునకు త్యాగరాయచెట్టి గారు జేసినమేలు నెవ్వరును మరువజాలరు. ఇతర విషయములలో వారితో నేకీభవింపనివారుగూడ, త్యాగరాయచెట్టిగారు సలిపిన సేవకు, కృతజ్ఞత దెలుపక మానరు. కార్పరేషను రిపోర్టునందు ఎన్న దగిన నితర సంగతులు గనుపింపవు.

జపానవద్దటి

జపానుదేశ మవలించుచున్న వద్దటిని గూర్చి మంత్రియగు బారక మట్ నూయిగారు జపాను పార్లమెంటుసభలో ముచ్చటించిరి. శాంతిరక్షణ మును, నాగరికతాభివృద్ధియు తమ ముఖ్యోద్దేశ్యము లని వీరు సూచించిరి. అన్ని దేశముల మంత్రిలును యిటులనే దెలుపుచున్నారు. శాంతిరక్షణ గూర్చి వీరందరును గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చుటయేగాని అందునుగూర్చి నిశ్చయ బుద్ధితో పాలుబడుట గను పింపదు. పతిదేశమును తన సైన్యమును నాకాదళము నువృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించు చుండువరకు, శాంతి రక్షణ కొనసాగజాలదు. అమెరికాతో జపాను స్నేహముగ మెలగుచున్నను, పసిఫిక్కు తీరమున నున్న జపానీయుల యెడ అమెరికావారు న్యాయ ముగ ప్రవర్తింపనందులకు, జపాను మంత్రిగారు చింతించుచున్నారు. ఆధునికాభివృద్ధియం దెంత ముందడుగువైచెడి ప్రాచ్యదేశము నయినను, తెల్ల వారుని ర స స తో జూచుచున్నారు. జపానుకే దిక్కులేనపుడు, ఇండియాసంగతి జెప్పవలయునా? జపానుదేశమయినను, ప్రాచ్యాభిమానము జూపుట లేదు. స్వార్థమును పెంపొందించుకొనుటకే ఎక్కు డుగ జాటుపడుచున్నది. జపాను నిశ్చయముగ దల పెట్టినయెడల, చీనాదేశమునుద్ధరించి, ప్రాచ్యప్రపంచ సముద్రధానితో ఢ్వడగలదు. పాశ్చాత్యజాతులవలె జపానుదేశము నైతము చైనాకష్టములను వృద్ధి జేయుటకును, చైనాను విచ్ఛిన్నము గావించుట కును తోడ్పడుచున్నది. అంతియగాని చీనాను పున రుద్ధరించి రక్షింపబూనుకొనుటలేదు. జపాను మం త్రిగారు కేవలము ఆకున కందని పోకను పొందని సానుభూతి దెలుపువలన ప్రయోజనములేదు. చీనావిషయమై జపాను దృక్పథము పూర్తిగ మారిన గాని ప్రయోజన ముండదు.

విదేశ వస్తుబహిష్కారము

విదేశవస్తు బహిష్కారమువలన, దేశమునకు లాభము గలుగునని దలచువారికొక్క భారతీయులు మాత్రమే గారు. పాశ్చాత్య దేశములలో గూడ నిట్టి యభిప్రాయము ప్రబలుచున్నది. ప్రాన్సుదేశము ప్రస్తుత సమయమునందు ఆర్థిక సంకటముల ననుభవించుచున్నది. దూరు నాక్రమించి నవ్వపరిహార మును సంపాదించి, సంపదతో తులనాగుటకు ప్రాన్సు దలపెట్టిన ప్రయత్నములు విఫలమయ్యెను. జర్మనుమార్కు నాకెపు విలువ తగ్గిపోయినందుల కెల్లరు విచారించుచుండ, ఫ్రాంచివారి ప్రాంకు నాకెపుధరవడిపోయెను. ఫలితమేమయినది? ప్రాన్సు లో పన్నులను 100 కి 20 వంతున వృద్ధిజేయవలసిన

యవసరము గలిగినది. అవసరముగ సమస్య లనేక ములు వెనుకబట్టినవి. సాంఘికసమస్యలను పరిష్కరించెడి అవకాశము దప్పిపోయినది. ప్రజలలో అసంతృప్తి మిగుల హెచ్చినది. అందుచే ప్రాన్సు దృష్టి జర్మనీనుండి తనవంకకు దిరుగవలసివచ్చెను. విదేశవస్తువులను బహిష్కరింపవలసిన యవసరము గలదని ప్రాన్సు గుర్తించినది. పాంకేరుగారు, విదేశ వస్తు బహిష్కారమును ప్రతిపాదించెడి చట్టము నుకదానిని ప్రవేశ పెట్టుచున్నటుల విదేశవార్తలు దెలుపుచున్నవి. ప్రస్తుతస్థితిలో ప్రాన్సు గైకొను చున్న చర్య అవసరముగ దోచుచున్నది. జర్మనీపై పగదీర్చుకొనుటకుగాక, ప్రాన్సు తనశక్తిని మొదటి నుండియు స్వాభివృద్ధికై వినియోగించినయెడల, యీ సరికి సంపదలతో తులనాగుచుండెడిది. అందుకు మార్కుగ ఫలరహితములగు మార్గముల బట్టుటచే జర్మనీతో బాటు ప్రాన్సుగూడ యధోగతిగాంచినది. ఇక ముందయినను, ప్రాన్సు నూతనమార్గము దొక్కునని యూహించెదము.

గాంధీ: నోబిలు బహుమానము

గాంధీ మహాత్మునకు నోబిలు బహుమాన మీయబడునను వార్త వ్యాపించినపుడు, ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలు పరిహసించెను. కాని గాంధీ మహాత్మునికన్న శాంతిరక్షణ కేక్కుడుగ పాలుబడి నవా రింకొరు లేరని, లాస్ ఆజైను డెయిలీరీకార్డు అను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఏనుక్రీస్తునకు పిమ్మట, సమర ముక్కురలేదని బోధించినవారిలో మహాత్ముడే అగ్రగణ్యులని, యావత్రిక భావించుచున్నది. మహాత్ముని అహింసాసందేశము కేవలము హిందూ దేశమునకే గాక ప్రపంచమున కంతకును వర్తించు నని చెలిపియుంటిమి. డెయిలీ రికార్డు పత్రిక యిటు లనే భావించుచున్నది. ప్రపంచశాంతిని కాపాడ వలయు ననిన, మహాత్ముని మార్గమును నవలంబించుట కెల్ల జాతులును పూనుకొనవలయును. అహిం సావ్రతమును పూనిన గాని, అంతర్జాతీయపరిస్థితు లు చక్కబడనేరవు. దౌర్జన్యము సాధనముగ గైకొనుచు, ఎన్ని సంఘముల నేర్పరచినను, ప్రయోజనము గలుగదు. హిందూదేశమునందును, ఈజిప్టు నందును, జర్మనీయందును సాత్వికనిరోధము తన శక్తిని జూపెననియు, ప్రపంచశాంతిని రక్షించుట కీ సాధనము బనికవచ్చుననియు, హిందూదేశ ప్రవక్తయగు గాంధీమహాత్మునికన్న వేరొకరికి నోబిలు బహుమానమును పొందుటకు అర్హతలేదనియు, యావత్రిక దెలుపుచున్నది. ఇట్టి మహామహునికి ఆరుసంవత్సరముల కారాగృహశిక్షను విధించుట ఎంత యక్రమమో, క్రూరమో, ఊహించుట సులభసాధ్యము. మహాత్ముని వెంటనే విడుదలజేసి, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి పు డయినను తమకు గలిగిన కళంకమును బాపుకొందురా?

సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు

సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు బరోడా మంత్రిగ నియమింపబడిరని, పార్లమెంటుపత్రికకు చెలిసెను. తమ జీవితమునంతను ప్రజాసేవయందు గడిపిన బెనర్జీ గారు మంత్రులగుటయు, పిమ్మట బరోడా దివారు లగుటయు, కడు వింతగ నుండకమానము. ప్రాతే మితవాదనాయకులు ప్రజలతో సంబంధమును పూర్తిగ వదులుకొనుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయము పై వీరికి గౌరవ మడుగంటుచున్నది. ప్రజలతో కలిసి మెలసి తిరుగుట వీరు న్యూనమని ఎంచెదరు. మితవాదపక్ష మిట్టిస్థితిలో నిరుపయోగముగనుండుట సహజము. మితవాదులను దరిశేర్చుటకు ప్రభుత్వమువారి పుష్కలము ప్రయత్నించుచున్నారు. వలు

పురు వీరి పిలుపు నంగీకరించి, నామినేటును సభ్యులగుచున్నారు. శాసనసభల ఎన్నికలలో నోడి పోయినవారిని ప్రభుత్వమువారు నామినేటుజేయుటయు, అందుకు వీరంగీకరించుటయు ఎంత చోద్యమో గనుగొనవచ్చును. సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడుగారు ఎన్నికలలో జయముగాంచ జాలక బోయిరి. వీరిని గవర్నరు జనరలుగారు సభ్యులుగ నామినేటుజేసిరి. మితవాదపక్షము సహాయ నిరాకరణము నవలంబించకున్న మానె, అత్యగౌరవ ముఖ సయితము నిలుపుకొనలేక బోవుచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యము

క్రమముగా నభివృద్ధిపొందుచుండుట

కర్నలు మాడకుగారి ప్రకటన
భూ.కా. జన 24:—గాంధీగారి ఆరోగ్యము క్రమముగా సంక్లిప్తికరముగా నభివృద్ధిపొందుచున్నది. 1000 మాదెడు గా రీయడము 10 X 20 ని. ల కట్టు ప్రకటించిరి:—
గాంధీగారి స్థితి క్రమముగా నభివృద్ధి పొందుచున్నది. కెల్లారుగారు దర్శించుట
ఎస్. సి. కెల్లారుగారు ఈభాష్యమును, భారతీయ సమకాలీన పాల్కొనుటకుగాక ఢిల్లీ ప్రయోజనమైకము గాంధీ మహాత్ముని దృశ్యము. చాలమంది మిత్రులు ప్రైవేట్ ముఖద్వార వచ్చి కెల్లారుగారిని ప్రవృథాలా లంఘించుకొని నొవర్సీ సాగ నచిరి. (ఆంధ్ర)

అనారోగ్య కారణముచే విడుదలను గోరరాదు

మహాత్ముని కవమానకరము
ప్రకాశముపంతులుగారి ప్రకటన
బొంబాయి జనవరి 25 :—టంగుటూరి ప్రకాశము పంతులుగారి ద్వారా ప్రకటనను గావించిరి.
మహాత్ముడు క్విలాన్ ప్రయోగార్థమునందును అగ్గ ప్రధానమంత్రికి తండ్రివార్ల సంపుటకు, అనారోగ్య కారణముచే మహాత్ముని విడుదలయెని సానికప్రభుత్వములను గూరు నభి ప్రాప్తమున ఎ. తత్వరంగా వదలివేసి యెడల, దేశమునకు మనకును అంతమందిరి. అనారోగ్య కారణముచే విడుదలయెని గోరుట మనకు సిగ్గుజేటు. మహాత్మున కవమానకరము. మనము నిర్మాణకార్యక్రమమునసాగించుటచేతను స్వస్థాగతమువారు కాగనసభలలో ఘటియు తీవ్రముగ కార్యక్రమమును సాగించి మహాత్ముని గౌరవమురీతిని కదలంపలేకు మనము మన సంతే హములను భయములను పారదోలి ముఖ్యముగా నిర్వహించిన యెడల నీరక్త్యము మహాత్మరమైంది గాకలదు. (ప్రత్యేక శ్రద్ధ నిధి రంధివార)

కొత్త ప్రధానమంత్రికి తండ్రివార్త

బొంబాయి:—ముల్తీమల్లా ఢిల్లీవద్ద గారు ఈ క్రిందిరీతి నా వ్రను కొత్త ప్రధానమంత్రియగు మొట్టొమ్మలగారికి పంపిరి. గాంధీగారిని విడుదలకు భారతదేశము ఎదురు జూచుచున్నది.

భారత దేశీయ కొరికల పత్రము

ఫిబ్రవరి కి తేదీని శాసనసభ్యులు చర్చించెదరు
అలహాబాదు జన 24 :—భారతదేశీయ కొరికల పత్రము పత్రమును చర్చించుటకు గాన భారతదేశీయ సభ ప్రతిభుజ ఫి బ్రవరి కి వతేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటల ఢిల్లీలో భారతదేశీయ సభా భవనమున కవిటీయమునందు కమాన్వెల్త్ సభ్యుడనని ప్రక టించబడెను. (ఆంధ్ర)

మొట్టొమ్మలలో సిద్ధిపాఠశాల విచ్ఛిన్నమైనది తిరుగు య ఇద్దరి శ్రీమతి, ఒక పురుషుని కల్పించెను. ఇంకొక శ్రీమతి పురుషుని గాయములకు కలకలజేసెను. చెండుకు దల పోయి వారి కి తిరుగుచున్నారు.

పదవిని వ్యతిరేకించి పరిశ్రమ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంకా
అధికారిగ ఉండినప్పుడు అతనికి అందేంత ప్రజల సేవ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మనో వాల్మీకి విశేషాం విభావమానుగ్నా పెంపు
పురిక కలకరమాను గాపుచున్నది.

బెంగాలు శాసనసభ

రాజకీయ ఖయిదీల విడుదలను గురించి
తీర్మానము చర్చ

యూరపియను సభ్యుని నోటి దుడుకుతనము

కలకత్తా, 24 జన:—ఈ దినమున బెంగాలు శాసనసభ అం దు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడగు సేక్స్ పి ప్రకాశపాదించిన రాజ కీయ ఖయిదీల విడుదల తీర్మానముపై చాల తీవ్రముగా వ్యాఖ్య యిచ్చి యిచ్చి విచారణయు చేపట్టిన నోటి దుడుకుతనము ప్రకాశపాదించిన తీర్మానమును వ్యాఖ్య చేయుచున్నప్పుడు ప్రతిపక్షమును ప్రతిపాదనను తీవ్రముగా ఖండించుచు తాము వ్యక్తముచేయుచు, కానీ సభిక్తులైన లిఖితమునూడ ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు మాట్లాడిరి.

విల్లియమ్స్ గారి నోటి దుడుకుతనము

విల్లియమ్స్ గారు తీర్మానము వెలువర్చుచు, ప్రతిపాదనను బలపరచినవారి వాదన అసభ్యులవలెనని తిరస్కరించుటకు నూడ సభ్యుల నానంద పీఠమెవరి నుడివెను.

విల్లియమ్స్ గారి మాటలు అసభ్యులవలెనని నుడివెను అభ్యుక్తుడు వెలుపగా, వారిదా వాక్యమును వసువారింపుకొనెను.

బర్మాను మహారాజుగారు మాటలాడుచు నీ ప్రతిపాదనకు ప్రస్తుతము కగిసమయము, గాదని నుడివెను.

ప్రవాసమున నుంచబడినవారిపై నారోపణల
దెలుప నిరాకరించుట

కలకత్తా, జన 24:—ఈ దినమున బెంగాలు శాసనసభ యందు, రాజకీయ ప్రవాసీకుల గురించి సేక్స్ పి ప్రకాశ ప్రశ్నిం పగా గా. 15 హ్యూస్ టెన్సన్ గాట్టు తెలిపిరి.

1818 సం॥ కి కిన్ గులేమను క్రింద బెంగాలులో 17 మంది అరెస్టు చేయబడి క్రవాసమున నుంచబడిరి. అందరినైనను నేరములు ఆరోపించబడి నిందితులను వెలుపలదెను. (వార ములముగ నమాధానము నొసగుటకు వారికి వీలునిగటదెను. వారిపై గాంధీపదిన ఆరోపణలును. వారెప్పుడు క్రవాసమున నుంచబడినది యను దెలుపుట యుక్తముగాదని ప్రభుత్వము వా రెంచుచున్నాడు.

భారత ప్రభుత్వమువారి నూచనైన సరెన్టుకేయబడిన వారికి నికపురినందర్భమునదప్ప మిగిలిన అందరి నైనను గా వి పడిన ఆరోపణలు వ్యాయాధికారులయెదుట వెలుపలదెను అరెస్టుకేయబడుచుండు వారిలో నెవ్వరిని మీరు స్వరాజ్యము వక్షము వార? అనిపోరు వారడుగలేను.

న్యాయకార్య నిర్వహక శాఖల వేరుపరచుట

కల్. స్పెషల్ గారు మాటలాచి అబ్దులు ఖాదరుగారి క్రక్షకు డెలొనరుచు, న్యాయ కార్యనిర్వహక శాఖల వేరు చేయుటగురించి ఒక ప్రణాళిక నేర్పరుచుటకు ఒక క్రత్యేకాధికారి పంపియచున్నాడు.

నిర్బంధ ప్రారంభవిధ్య

గా. మాటలాచి ఫజల్ హక్ గారు ఒక క్రక్షకు క్రక్షకులైన మొగులను నిట్లునుడివెను. ఇంతలో నిర్బంధాదర్శనా కరణ విద్యావట్టుమున ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రభుత్వము వారెంచు టలేదు. ప్రాథమిక విద్యను నిర్బంధముగ నొనర్పరచెనని పురపాల క సంఘములు ప్రభుత్వమువారికి దరఖాస్తు పెట్టుకొన వచ్చును. కాని ఇంతవరకట్టిదఖాస్తులేమియురాలేదు. కలంబరీ ప్రారంభవిద్య నొసగు వాళ్ళరిన కొలది పురపాలకసంఘములు మోకమే అగీకరించెను. కలంబరీ ప్రాథమిక విద్యను గురించి ఒక ప్రణాళిని దయరక్షేయుట కొక క్రత్యేకాధికారి నియమి తుచుచు, అందుకు వ్యయముతో సుభాగమును ప్రభుత్వము వానొసగుటకు సమ్మతించినను గతరెండు వర్సలములలోను 10 పురపాలకసంఘములు 30 యుగాంతులు మాత్రము కలంబరీ ప్రాథమికవిద్యను ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరించెను.

బెంగాలులో లాటరీ జూదములు

కలకత్తా, జన 24:—ఈ దినమున బెంగాలు శాసనసభయందు ప్రశ్నిత:—సమయమున హెచ్. బార్న్ గారు ఇట్లు ప్రశ్నిం చిరి:—రాజము కలకత్తాలోని క్లబ్బు మొదలగుకొన్ని క్లబ్బులు కొన్ని గుట్టలు పందెముల నుడివ్వమున లాటరీల నేర్పించి, సాగించిన విషయమును, కలకత్తా క్రమరక్షణవారు ఒక లాటరీనిసా గించిన విషయము ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా? ఈ క్లబ్బు లకు ఎ. ఐ. పి. 291 నెక్సనునుండి ప్రభుత్వమువారు రక్షణము నొసగిరా?

రాయలు కమిషను

అంగ్లోయిండియనుల తరపున సాక్ష్యము

కలకత్తా 28 జనవరి:—రాజము కమిషను వారి యందు అంగ్లోయిండియను, దామిన్ యూరపియనుసంఘము తరపున కలవల్ గిడ్డి యం. ఎల్. పి. హెచ్. బార్న్ యం. ఎల్. సి. గార్ల సాక్ష్యము నిచ్చిరి. కర్నూలులో నన్ను యూరపియనులసంఘము యిదివరకే తగ్గిపోయె ననియు నురియును క్లింతులు మార్గములచేరి టెట్టెల్వార్లము(ప్రస్తుత సింగము) వారుగ వాలోచింపబడవలసి యున్నని చెప్పిరి ప్రభుత్వ నియమితాధికారుల నొసగుటలో అంగ్లోయిండి యనుల నంగతి ఏమాత్రమును విచారించుటకు లేవని వారు మొర పెట్టిరి.

ఆసాం విద్యాశాఖాధికారిసాక్ష్యము

కలకత్తా, జనవరి 24:—పల్లికు కర్నూలుకమిషనువారు 24 వ తేదీన ఆసాం గవర్నరుగారివక్షమున దెబ్బ. కె. రీడుగారి సాక్ష్యము ఆసాం రాష్ట్రవిద్యాశాఖామంత్రి అగు రా. 21 సి. దత్తగారిసాక్ష్యము సాక్ష్యముగ పుచ్చుకొనిరి.

ఆసాం పల్లికు ఇన్స్పెక్టరు క్లెర్క్ రుటన్ కె. అర్. కనిం గువంగారు బహిరంగముగ సాక్ష్య మొనగిరి. వారి వాక్యాలు సంగ్రహము ఈదిగున క్రకటింపబడినది:—

సంస్కరణములపల్ల కొన్ని మార్పులు కలిగినవి. భారతదేశ మనందును ఇంగ్లాండునందును రాజకీయ విషయములందు గొప్ప మార్పులు కలుగుచున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితుల ననుసరించి ఇండి యన్ ఎడ్యుకేషను కర్మమును సంస్కరించుట అచిరమని వా అభిప్రాయము. ఈ కర్మమును రాష్ట్రీ అతర మొనర్పరచెను. క్రక్షకు ర ప రి స్థి తు ల న ను స రించి ఇట్టి సలహా ఇ య్య కు ల నీ కచ్చి న ను ఇ డి ఆ చ క రా ను యోగ్యము వాదని వా అభిప్రాయము. సక్రమపరిపాలనము నకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వాధ్యులై యున్నంత కాలము ఇట్లు చేయుట అసంభవము.

ప్రస్తుత పరిస్థితులు ఇట్టి మార్పు అవసరమని నూతించు చున్నది. కాని సర్వము రాష్ట్రీయతల మొనర్పరించిన మంచి అర్హతలు అభ్యర్థులు ఇంగ్లాండునుండి వచ్చెనిరా అనువిషయమై ఆలోచింపవలెను. ఇంగ్లాండులో ఉన్న తరవిద్యారీతులయందు బృహదలగువారిసంఖ్య వావాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. వీరందర కి ఇంగ్లాండులోనే పనులుదొరకుట అసంభవము. వార్యుల ప్రభుత్వము ఇంగ్లాండులో స్థాపింపబడినది. ఇట్టి పరిస్థితులలో కొందరు ఇండియానుండి ఉద్యోగము చేయవలయు నని తలపడ వచ్చును.

ఇండియను ఎడ్యుకేషను కర్మము యావద్భారత కర్మ ముగ నున్న ఉద్యోగము లిచ్చు అధికారులు ఇండియానుండి తొంద క లే ను. క్రక్షకు ర ము ఈ కార్యోద్యోగులకు ఇచ్చుటకు తీరములు కృత్రిక ర ము గ లేవు. అంగ్లో యుద్యోగులకు ఉత్సాహము కలిగించుటకు లేవు. అంగ్లోయోద్యో గులతీరములను మాత్రము పెచ్చించి భారతీయుల తీరముల యందు మార్పు కలుగజేయవలె దనియు నెను కొరుకులేదు ఇట్లు చేయుటపల్ల విపరీతపరిస్థితులు అదయుతగవు.

క్రాసు వ రి క్ష

శ్రీకృష్ణ:—ఈ కార్యము రాష్ట్రీయ పర మొనర్పరయు నని మీరు కొంచుచున్నారా?

సాక్షి:—అవును. రాజకీయ పరిస్థితుల ననుసరించు ఇట్లు చేయుట అవసరము.

సర్ సిరిల్ బార్న్ గారు:—ఇన్స్పెక్టరు కలవలను కూడ అంగ్లేయుల కిచ్చుతుండ విద్యాశాఖపరిపాలనము జరుపుట

గా. 15. హ్యూస్ టెన్సన్ గారు:—ఈ విషయము ప్రభుత్వమువారికి వివరములు తెలియవు. మీరు తెలిపిన విష యములు నిజమని నమ్ముచున్నాను. ఈ క్లబ్బులకు రక్షణ మొనగ లేదు. రాజకీయ పరిస్థితులను త్రవ్వవేస గాని, వారి అధికారులు క్రిందగాని అట్టితీరేపణమునవిచ్చుచుండు ఆ క్లబ్బులపై కనుజేయ కచ్చును. బోవాఫెడి లాటరీలు, సాంఘిక నిర్యామల కలంబరీ గీతరీతులదెను. వానిని ప్రభుత్వమువారు చాలావర్సలనుండి అంగీకరించిరి. లాటరీల క్లబ్బు కర్మములకు మాత్రమే కర్తవ్యము వంతి తరవన, వాటిపై చర్యలనుకొన వలెలేదు.

డిప్యూటీ అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుట

మొదట సాక్ష్యమువారివారిగా రాజసభకు డిప్యూటీ అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడెను. (అ. 20)

సాక్ష్యుని మంత్రిగారు చెప్పి చున్నారు. కాని ఇన్స్పెక్టరులకు నియమించుట భారతీయులు అంగ్లేయుల విద్యవిద్యాలయములందు కీర్తి బొందినవారిగ నుండవలయునని మంత్రిగారు చెప్పచు న్నారు. ఈ విషయమై మీ అభిప్రాయముమీ అంగ్లేయుల విద్య విద్యాలయములందు కీర్తిబొందిన భారతీయుల అధికముగ నున్నారా?

సాక్షి:—ఇట్టి అర్హతలు అవసరములైన స్వల్పముగ నున్నది. ఈ అర్హతలు అవసరమని వా అభిప్రాయము. మాఖ్య మైనది పలుకుటగాని అర్హతలు కావు.

సభ్యుగారు:—మంచి అర్హతలు అంగ్లేయుల అభ్యర్థు లు వచ్చుటకు ఉత్సాహములేవని చెప్పుచున్నారు. కార ణమేమి?

సాక్షి:—కాఖాధికారులకు అధికారులు లేవందుట యే కారణమని వా అభిప్రాయము. నుండున్న అధికారులములు మా కప్పుడు లేవు.

సభ్యుగారు:—తీరములు పెచ్చించినంత మాత్రమున ఉత్సాహము కలుగదని మీరు అభిప్రాయపడుచున్నారా?

సాక్షి:—మంచి అర్హతలు అవసరమిదొంతుట కష్టము.

కర్ మాదియల్ గారు:—అంగ్లేయోద్యోగుల యందు అ నవసరమని అభిప్రాయమా?

సాక్షి:—అంగ్లేయుల యందు అవసరము. అంగ్లేయుల సంఖ్యకలిగింపవలయునని నేను కొరుకులేదు.

క్రక్షకు:—రాష్ట్రమునందు దెబ్బలేదు. కావున ఉద్యో గులకు ఎక్కువ తీరము లిచ్చుటకున్న విద్యను వ్యాపింపజేయుట కై ధనము వ్యయపరచుట అచిరమువారా?

జవాబు:—ఉద్యోగుల యందు అవసరము. కాని ఆర్థిక పరిస్థితులనుకూడ గమనింపవలెను.

క్రక్షకు:—అంగ్లేయోద్యోగులపై మిరాష్ట్రీయన క్షేమ భార మేమైననున్నదా?

జవాబు:—లేదు.

క్రక్షకు:—ఆర్థిక ఇబ్బందులపల్ల ఈ కార్యము రాష్ట్రీయ పర మొనర్పరించ మంచి అర్హతలు భారతీయులు అభ్యర్థులుగ వచ్చెదరా?

జవాబు:—అవును.

25 వ తేదీ విచారణ

నేటిదినము రాజము కమిషనువారు కలకత్తాలో బర్మా ప్రతిఘటనసాక్ష్యము పుచ్చుకొన పోరంభించిరి. బర్మాయం దలి అంగ్లేయదేశము కర్తకంఠములు, పోలీసు సంఘము, ప్రిన్సు అసోసియేషను, బర్మాకమిషను అసోసియేషను, ఫారె స్టు అసోసియేషనులకు 45 మంది అధికారులకు, 6 మంది అ ధికారులకు క్రక్షకుమార్గ వంపబడెను.

బర్మాయండియను సివిలుసర్వసు సంఘమువారికక్షమను నేటిదినము బ్రాందరుగారు, మహాగణగారు సాక్ష్యముగ విచా రించబడిరి. ఇంగ్లీషులు పోలీసువారి వక్షమున సి. యన్. కే. టెన్. హార్విగారు సాక్ష్యముచ్చిరి. ఫారెస్టు అసోసి యేషను వారి వక్షమున గోల్లింగు, ఫిలిపు గార్ల సాక్ష్యముచ్చి రి. వీరి వ్రాతబాహ్యములు రహస్యముగ పుచ్చుకొనెదెను. (కాను కరీక్ బహిరంగముగ జరిగెను. (అ. స్పెషలు సర్వసు)

జర్మను వానికుల సమ్మె మొదలుబహుగూడ వ్యాపించి డి, మాడుబడవల నాసికేసిరి. వరికొన్ని అపి నేయబడును.

గుంటూరు అడిషనల్ డిప్టీ కమిషనరు కోర్టులో
మునసబు కోర్టులో

O. S. 586-1923
వాది:—శ్రీరాజా మృలాధా వెంకటసరసింహారావు

జవాబు:—జమీన్దారుగారు.

ప్రతివాదులు:—1. కొడేయంబాద్ కేళవులు, 2. మణి మంగళం దొరసామి, 3. తాయారు రాఘవాచారి.

వాదిగారికి ప్రతివాదులు వ్రాసుచున్నవిచ్చిన ప్రాం తరి నోటు:—బట్టి తెచ్చిన వైదంబు వావా 2-3 ప్రతివాదులు నోటిసునిక్రం 2-2-24 తేదీ వాయిదా అయివున్నది. ఏమియు వా అక్షేపణలు పుచ్చు వారు సదరు వాయిదాలోనా పను 11 గంటలకు వీడరుగారి ద్వారాగాని స్వయంగా గాని కోర్టుకువచ్చి రయి తెలుపుకొనలేను. లేనియడల 2-3 ప్రతివాదులను ఎన్ను పార్టీ చేయబడునని తెలిపికో నేది.

పి. సుర్యనారాయణారావు,
వాదీరపు వీధి 24-1-1924

మహాత్ముడు సుపూర్ణ ఆరోగ్యము కలుగుచున్నాను
18 వ తేదీన మాపట్టణమున నుండు జేతాల గ్రామములో నహాన
మాత్యులు, బృదాభిషేకమును చేయుచున్న కున్దియల ప్రా
ర్థనల యిథావిధిగా నుండుచున్నది. సాంఘికాలకు నానగుగరి
టలకు చెద్దలకారుచుండి మహాత్ముని శిష్యులనును పుష్పరాల
లతో నలంకరించి, కున్దివాసులు వెలువరచు, పువీరుల భద్ర
నలతో ఊరేగించి సాంఘికాలకు గరింటలప బౌరగాను మై
దామున ఒహిరంగ నభివాదింపుచున్నది. అన్ని కున్దులకారు
నభివృద్ధి. ప్రభువున వేసెనాదానం గాదింపిన విదన
భద్రన కేంద్రము పాడినదివారి క్రీస్తుని యిట్లయి చను, యి
గాన ప్రార్థననలిపి, మహాత్ముని ఆరోగ్యము కలుగుచున్న
దలకు గుర్తొనని ప్రార్థించినారు నుండునెందున రోగి
రైనను లే. (ఒకవిశేషం.)

చాలమూలం ఎంత కంటే మెరుగైనదిగా తనిఖీచేసి కనుగొని
ఉప గుటి అంకితపురములవద్దకు తరలించుటకు వత్తునని
ప్రభువంశములవలన 400 మంది రంగులముల వేదియండి నిన్ను
అంగి, శివుడు ప్రాసాదములకు అర్పణ చేయవలెననియు, బాధ
కారీ సహాయముచేయుట కై వలయు కనుగొనుటకు
స్వయంగా తనిఖీచేయుచు ఆధికారులకు విజ్ఞాప
పరచుటకు కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకు తాలూకా
ప్రభువాని అధికారిని నియమించి, తన
అంకితపురముల ఫిబ్రవరి 14 వేదిన కూడను, అతనియొన
రాకనిన్నులమెడకు రంగులముల విచారించుచున్నారని
సాక్షాత్తుండగుట వరకునుంచారము చేసి రిగన్యుమెంట్
చేయుచు బాధకములను రంగులములను చూడకుం
డే తనిఖీచేయును.

అక్షరములు ॥ ११ ॥

అమృతాంజనము

అన్ని నోవ్వులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట సుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు			
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వల 1-0-0 సంగీత శమంతకమణి ... వల 0-8-0			
సత్యవత్సవ్యాసము-పద్య కావ్యము. కవిత్యము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు	1	0	0
శ్రీ గురుభాష్యమృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది. తత్సమచంద్రిక ... వల 1-0-0 సతీకా ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	0	4	0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా! సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4
హిందీ భాషాశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ చదివేదగ్గ) కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది	...	0	8
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	0	8
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకొపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0	8	0
శిబ్బకొముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	1	4
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.			

చాకులు-తాళములు
మంకలికత్తులు.
అంధ్రసాహిత్యచేతనాశిక్ష. తెలుగుభాషాశిక్ష. తెలుగు భాషాశిక్షానిధి వ్రాయును.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టెండ్ల అండ్ లాక్ సుకర్స్ etc.
8081
తెలంగాణ్ లిమిటెడ్: "ఇంద్ ప్రెస్" తెలంగాణ్.

కర్ణాటకలవారి
వల సీ 1-కి అ. 6 వి. పి. సహా 0-10-0
ఈ ప్రాచీనము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి చీము, కాయలు, చెవిబుడ మొదలగునవి వెంటనే నయమగును.
50, 6 బోట్లను చెవిలో పోసిన బాధ వెంటనే తగ్గును.
అమృతాంజనము డిపో,
మద్రాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి (లిమిటెడ్) 19 హరిన్ రోడ్డు మాంటూరోడ్డు పోస్టు మద్రాసు

వసంత కుసుమాకరము.

బనవరాయము మేహరోగ ప్రకరణము

4191 వ పుట వఃకుమేహమునందు సుక్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆవృతైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకను క్షయ, అజీర్ణము, నిస్సత్తువ మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును శుద్ధి జేయును. ఇందు శతపుటాభకము, బుగారము, ముత్యము, వంగ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ఔషధములు గలవు. 20 మాత్రలు గల సీసా 1-టికీ రూ 5-0-0 ఔషధముతోగూడ పథ్యమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును. వసంత కుసుమాకరము రూ 13,30, 054
నిర్వహణకు శాస్త్రీయ ఔషధములకు పుట్టినిల్లు క్యాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును.
విజయం:- ఎమ్. ఎస్. భావ్యం ఏ.వై.ఎస్. తణాల పెట్టె నెంబరు 689, బొంబాయి, మెసర్స్ దాదా ఆంధ్ర కో., 281, వైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

<p>రత్న పురుషలేహ్యం</p> <p>కుక్కనవ్రమును తక్కువ తగ్గించును. బలహీనతపోగొట్టిబలము కలిగించును. కుక్కమేహమువల్ల వచ్చినదగ్గు, మూత రోగములు కూడా యాముంగుల తగ్గును. నాభివ్యాధులవలన చెడినరక్తమును పొగుడుచును. శే 0 8-4-0.</p> <p>శగ లేహ్యం</p> <p>విజ్ఞానశాస్త్ర తగ్గించు ఆంధ్రతమందు. కథ్యమలేహ. డబ్బి 0 1-8-0 ల.</p> <p>పట్టాభిరామవైద్యశాల</p> <p>రాయవరం-గోదావరి జిల్లా</p>	 <p>ఎలక్ట్రిక్ పాకెట్టు లా. పు పూర్తి నెట్టు 18 2-0-0</p> <p>చేతురు 18 0-12-0</p> <p>బచ్చ 18 0-6-0</p> <p>సిగర్ లైటున్న స్పిగ్ లా. పు 18 1-4-0</p> <p>డబ్బా 18 18-8-0</p> <p>చేతురుకాల్లు డబ్బా 18 0-12-0</p> <p>మినియోక్రిక్ స్టోర్సు</p> <p>83, చినాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.</p>	<p>కథలపుస్తకములు.</p> <p>ఒక్కొక్కటి 4 అణాలు.</p> <p>1 బాలసితకథలు, 2 నూరు వినోదకథలు 3 శేతుక్క-పగటిమక్క-కథలు, 4 యుక్తికథలు 5 మర్యాదరామన్నకథలు, 6 తెనాలిరామలింగని కథకథలు, 7 నిజమైన కాశీమజిలీలు 1 భాగము 1-8-0, 2 భాగము 1-8-0, 8 టిక్కెట్ కథలు 0-8-0, పంజాబుకథలు 0-12-0. వలయువారు:- మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు.</p>
--	---	--